

<http://www.aish.co.il/h/pes/p/48862812.html>

מכת ערוב – ע"פ מדרשי חז"ל

מאת רנית אברמוביץ

המכה הרביעית, ערוב – תערובת של חיות רעות.

המאמר הקודם: מכת כינים.

שמות ח', ט"ז – כ"ח

ויאמר ה' אל משה: השכם בבוקר והתייצב לפני פרעה ... ואמרת אליו – "כה אמר ה', שלח עמי ויעבדוני. כי אם אינך משלח את עמי הנני משליח בך, ובעבדיך, ובעמך, ובבתיך, את הערוב....

והפיליתי ביום ההוא את ארץ גושן אשר עמי עומד עליה לבלתי היות שם ערוב..."

ויבוא ערוב כבד ביתה פרעה ובית עבדיו ובכל ארץ מצרים. ותישחת הארץ מפני הערוב.

ויקרא פרעה אל משה ולאֵהֲרֹן, ויאמר: ".... אנוכי אשלח אתכם, וזבחתם לה' אלוֹקֵיכֶם במדבר, רק הרחק לא תרחיקו ללכת. העתירו בעדיי".

ויאמר משה: "הנה אנוכי יוצא מעמך, והעתרתי אל ה', וסר הערוב מפרעה ומעבדיו ומעמו מחר. רק אל יוסף פרעה התל לבלתי שלח את העם..."

...ויסר הערוב ... לא נשאר אחד. וכבד פרעה את ליבו גם בפעם הזאת ולא שילח את העם.

הקב"ה שולח פעם נוספת את משה להזהיר את פרעה מהמכה הבאה, ומבקש ממנו להשכים בבוקר ולמהר לבית פרעה, לפני שזה יצא מביתו.

בלב האבן של פרעה מתרוצצים רגשות שונים. מצד אחד, הוא לא רוצה לפגוש במשה, ולכן הוא מעדיף להתחמק מהבית בבוקר, לפני שמשה יגיע. ומצד שני יש בו התעוררות חדשה ובלתי מוגדרת – אולי, הוא חושב, כדאי לי להתפלל אל ה'. אבל הקב"ה עדיין לא מעוניין בתפילותיו – לכן הוא ממריץ את משה להקדים לבית פרעה, לפני שיספיק לצאת.

גזירה חדשה

בני ישראל בטלו ממלאכתם – אי אפשר ללבן לבנים כשהמים הופכים לדם ולצפרדעים והעפר לכינים. ראו זאת המצרים ומצאו להם תפקידים חדשים. חלק מהגברים נשלחו להביא דובים ואריות כדי שהמצרים יוכלו לשחק בהם, ולהלחם בעזרתם באויביהם.

המטרה האמיתית של המצרים הייתה לשלוח אותם למדבריות, לסכן את חייהם ולהרחיק אותם מנשותיהם, על מנת להפחית את הילודה העברית.

כששמע משה על הגזרה המסוכנת הזאת הוא נבהל מאוד, אבל הקב"ה הרגיע אותו – אל תדאג, לך וקרא לחיות שהמצרים כל כך רוצים, והחיות יגיעו.

והן הגיעו. תערובת שלמה של בעלי חיים – עופות דורסים, חרקים עוקצניים, זוחלים ארסיים, בהמות כבדות, חיות טורפות ואפילו חיות ים – כולם התאחדו נגד מצרים. ולא רק בעלי החיים הגיעו, כל חיה הביאה איתה משהו מהנישה האישית שלה – ג'ונגל, ביצות, חורשות, קרחונים ומדבריות – כמו בכלובים שבגן החיות התנכי, כדי שכל חיה תרגיש כמו בבית.

ובעלי החיים החלו טורפים, נושכים ומכישים. הפילים כורתים עצים, הבהמות משחיתות את השדות, והזוחלים מכישים את הפירות והירקות.

ולמרבה הפלא, לבני ישראל הן אינן ניגשות, ולאֵרץ גושן לא נכנסות.

המצרים נצמדים ליהודים ומתחננים שילוו אותם ממקום למקום, אבל זה לא עוזר, החיות מבדילות גם ככה בין המצרים לבני ישראל.

המצרים השתמשו בחלק מהגברים בתור "מטפלות", אבל לא סיפקו להם עגלות. הם היו "מעמיסים" את הילדים על כתפי העבריים, שני ילדים על כל כתף, ושולחים אותם לטייל בגנים ובחורשות. והנה, מגיעות החיות וחוטפות מעליהם את הילדים.

המצרים המבועתים מנסים להסתתר בבתייהם. הם נועלים ומבריחים את הדלתות, אבל לשווא, חיות ענק שולחות זרועות ציד אימתניות, חוטפות תינוקות מעריסותיהם, פותחות מנעולים, מסירות בריחים, ופותחות את הדלתות עבור שאר יצורי המשחית.

זהו. את זה פרעה לא יכול לסבול. הוא קורא אל משה ואהרן כדי שימהרו להסיר אות המכה מעליו. אבל, גם במצב הנחות שבו עומד פרעה, הוא עדיין נשאר "סוחר ממולח".

"תישאלו פה", הוא מציע, "ותזבחו את הזבח שלכם כאן במצרים".

משה מתפלל – "מה, איך אפשר שנשחט לכם את האלוהים (הצאן) מול הפרצוף? – העם שלך עלול לסקול אותנו. תן לנו להתרחק ממצרים מרחק של שלושה ימי הליכה, ונזבח את הזבח שם".

פרעה מנסה להתחכם עוד קצת: "בסדר, תלכו [קרי - משה ואהרן] ותזבחו את הזבח במדבר. אבל תתפללו עלי שאני לא אמות".

משה לא משאיר קצוות פתוחים: "אני אתפלל עליך, בתנאי שלא תעשה מאיתנו צחוק ותחליט שלא לשלוח את העם לזבוח לה'".

כך, הוסרה מכת ערוב. הפעם החיות פשוט הסתלקו ולא הותירו אחריהן גויות – כדי שהמצרים לא יעשו כסף מהבשר, העורות והפרוות.

למה מכת ערוב?

1. מפני ששלחו את בני ישראל לצוד עבורם חיות טורפות כדי לסכנם ולמנעם מפריה ורביה – באו החיות הרעות מאליהן.
2. מכיוון שהרגו את הזכרים וקיוו לקחת לעצמם את בנות ישראל, וכך לערבב בין העמים – הגיעה תערובת של כל מיני חיות.
3. גם המצרים שהיו מסוכסכים ביניהם היו בדעה אחת, לגבי השעבוד וההתעללות בעם ישראל – לכן גם חיות שבדרך כלל בורחות זו מזו באו יחד כדי להתנקם במצרים.
4. המצרים היו פרוצים מאוד, והיו מערבים בין המשפחות, גברים ונשים – לכן באה עליהם מכה שעיקרה ערוב.

המאמר הבא: מכת דבר.

***לכל השואלים, כל המאמרים מבוססים על מדרשי חז"ל (לפרטים נוספים קראו את מאמר ההקדמה).**

ניתן לקרוא מאמר זה גם בקישור הבא: <http://www.aish.co.il/h/pes/p/48862812.html>

אהבתם את המאמר? בתור ארגון ללא מטרת רווח, aish.co.il נתמך על ידי קוראים כמוכם שמאפשרים לנו להמשיך לפעול ולספק מאמרים בעלי רלוונטיות ותוכן משמעותי לחיים לעשרות אלפי קוראים ברחבי העולם.

הקליקו כאן כדי לתרום: <https://secure.aish.com/secure/pledge-he.php>

כל הזכויות שמורות © 1995 - 2016 אש התורה - <http://www.aish.co.il>